

TEHNISKAIS DOKUMENTS

HEPSA — sagatavotības veselības ārkārtas situācijai pašnovērtējuma rīks

Lietotāja rokasgrāmata

ECDC TEHNISKAIS DOKUMENTS

HEPSA — sagatavotības veselības ārkārtas situācijai pašnovērtējuma rīks

Lietotāja rokasgrāmata

Šo projektu, ko koordinēja *Graham Fraser* un *Svetla Tsoleva* un īstenoja *Mariana Haebeler*, uzņēmuma *IQVIA* vecākā epidemioloģe Madridē, pasūtīja Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (*ECDC*). Mēs arī gribētu izteikt pateicību par sniegto ieguldījumu Nīderlandes Valsts sabiedrības veselības un vides institūtam (*RIVM*).

Ieteiktā norāde: Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs, "*HEPSA* — sagatavotības veselības ārkārtas situācijai pašnovērtējuma rīks, lietotāja rokasgrāmata", Stokholma, *ECDC*, 2018.

Stokholma, 2018. gada jūnijs

ISBN 978-92-9498-322-0

doi: 10.2900/44796

Kataloga numurs: TQ-02-18-883-LV-N

Vāka fotoattēls: *Sheila Sund*, *Creative Commons Attribution Non Commercial* (CC BY-NC 4.0) licence, *Flickr*

© Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs, 2018

Atļauts reproducēt, ja ir sniegta atsauce uz avotu.

Saturs

Saīsinājumi.....	iv
Glosārijs.....	iv
1 Ievads.....	1
2 HEPSA rīks	2
2.1 Sagatavošanās pasākumi un pārvaldība pirms notikuma	3
2.2 Resursi: apmācīts darbspēks.....	3
2.3 Atbalsta spējas: uzraudzība	4
2.4 Atbalsta spējas: riska novērtēšana	4
2.5 Reaģēšanas uz notikumu pārvaldība	4
2.6 Izvērtēšana pēc notikuma	4
2.7 Gūto atziņu īstenošana	4
3 Norādījumi	5
3.1 Paredzētā mērķgrupa	5
3.2 Darblapu aizpildīšana.....	5
3.3 Vērtējums.....	7
3.4 Papildu norādes	8

Attēli

1. attēls. PHEP process.....	2
2. attēls. Ekrānuzņēmums: gūto atziņu īstenošana	5

Tabulas

1. tabula. Vērtējuma interpretācija	8
---	---

Saīsinājumi

PRK	Pamata rādītāju kopums
VRK	Visaptverošais rādītāju kopums
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
ES	Eiropas Savienība
HEPSA	Sagatavotības veselības ārkārtas situācijai pašnovērtējums
SVAN	Starptautiskie veselības aizsardzības noteikumi
DV	Dalībvalsts
VKP	Valsts kontaktpunkts
PHEP	Sagatavotība sabiedrības veselības ārkārtas situācijai
PVO	Pasaules Veselības organizācija

Glosārijs

Krīze	Nopietna, negaidīta un bieži bīstama situācija, kuras gadījumā ir vajadzīga savlaicīga rīcība; situācija, kura var ietekmēt vai apdraudēt dzīvību, vidi, kritisko infrastruktūru vai sabiedrības pamata funkcijas; to var būt izraisījusi dabas vai cilvēka radīta katastrofa.
Slimības notikums	Slimības izpausme vai incidents, kas rada slimības iespēju.
Agrīnās brīdināšanas sistēma	Sistēma, ar kuru tiek noteiktas iespējamās krīzes, galvenokārt izmantojot biļetenus, prognozes un brīdinājumus.
Saziņa ārkārtas situācijā	Steidzama saziņa ar noteiktu cilvēku grupu, kuras gadījumā ir svarīgs laiks un kura notiek tāpēc, ka ir radusies anormāla situācija, kad nekavējoties jāveic vairāk, nekā noteikts parastajās procedūrās, lai ierobežotu traumas, kaitējumu vai cilvēku nāvi un kaitējumu videi vai īpašumam. Saziņa ārkārtas situācijā ļoti bieži ir paredzēta, lai uzvedinātu uz tūlītēju rīcību vai virzītu to.
Sagatavotība ārkārtas situācijai	Darbības, kas veiktas, paredzot ārkārtas situāciju, lai sekmētu ātru, efektīvu un atbilstīgu reaģēšanu uz ārkārtas situāciju.
Apdraudējums	Tas, kas var negatīvi ietekmēt skarto iedzīvotāju veselību.
Ar rādītājiem pamatota uzraudzība	Ierasta ziņošana par slimības gadījumiem, piemēram, ziņojamu slimību uzraudzības sistēmām, kontroluzraudzības sistēmām, un uzraudzība, kuras pamatā ir laboratorijas. Ierasto ziņošanu parasti veic veselības aprūpes iestādes, iesniedzot ziņojumus katru nedēļu vai katru mēnesi.

Sagatavotība	Valdības, profesionālu reaģēšanas un atgūšanās organizāciju, kopienu un personu zināšanas un spējas, kas nepieciešamas, lai efektīvi paredzētu iespējamu, nenovēršamu vai esošu krīžu ietekmi, reaģētu uz šādām krīzēm un atgūtos no tām.
Sagatavotības plānošana	Ietver plānu iekļaušanu dažādās tādās nozarēs vietējā, valsts un ES mērogā, kuras ietekmē ārkārtas situāciju plānus. Sagatavotības plāni nodrošina pamata struktūru to galveno elementu izstrādei, kas vajadzīgi, lai novērstu dažāda veida veselības apdraudējumus un uzlabotu šādu plānu sadarbību; sagatavotības plānošana ir vērsta uz draudiem un ārkārtas situācijām, kuras apdraud vai, visticamāk, apdraudēs sabiedrības veselību dalībvalstī.
Prioritāra slimība	Slimības, kuras valstij rada bažas; pastāv noteikti kritēriji šādu slimību identificēšanai.
Sagatavotība sabiedrības veselības ārkārtas situācijai	Sabiedrības veselības un veselības aprūpes sistēmu, kopienu un personu spēja novērst veselības ārkārtas situācijas, aizsargāt pret tām, ātri reaģēt uz šādām situācijām un atgūties no tām, jo īpaši tādām situācijām, kuru mērogs, laiks vai neparedzamība draud pārmērīgi apgrūtināt ikdienas funkciju izpildi. Sagatavotība sabiedrības veselības ārkārtas situācijai ietver koordinētu un nepārtrauktu plānošanas un īstenošanas procesu, kas pamatojas uz veikspējas mērīšanu un korektīvu darbību izpildi.
Risks sabiedrības veselībai	Tāda notikuma iespējamība, kas var negatīvi ietekmēt cilvēku grupu veselību; īpaši jāņem vērā, vai tas var izplatīties starptautiskā mērogā vai radīt nopietnus un tiešus draudus.
Sabiedrības veselības apdraudējums	Notikums (incidents), apstākļi vai ierosinājums, kurš savas klātbūtnes dēļ var tieši vai netieši ātri kaitēt skartajai sabiedrības daļai tā, lai radītu krīzi.
Reaģēšana	Neatliekamās palīdzības pakalpojumu sniegšana un valsts palīdzība krīzes laikā vai uzreiz pēc tās, lai glābtu dzīvību, samazinātu ietekmi uz veselību, vidi un sabiedrību, panāktu sabiedrības drošību un apmierinātu skarto personu pamata iztikas vajadzības.
Risks	Krīzes iespējamības un tās negatīvo seku kombinācija.
Riska novērtēšana	Zinātniski pamatots process, kas sastāv no šādām darbībām: i) apdraudējumu noteikšana, ii) apdraudējumu raksturošana, iii) saskares novērtējums un iv) riska raksturojums.
Riska paziņošana	Atbilstošas informācijas par risku apmaiņa un izplatīšana, lai lēmumu pieņēmēji, ieinteresētās personas un sabiedrība varētu pieņemt pienācīgus lēmumus.
Riska pārvaldība	Process, kurš atšķiras no riska novērtēšanas un ietver politikas variantu, riska novērtējuma un citu tādu faktoru izvērtēšanu, kuri ir svarīgi, lai aizsargātu patērētāju veselību, — to veic, apspriežoties ar visām iesaistītajām personām; vajadzības gadījumā šā procesa rezultātā tiek izvēlētas atbilstīgas profilakses un kontroles iespējas.
Uzraudzība	Sistemātiska, pastāvīga informācijas apkopošana, salīdzināšana un analīze sabiedrības veselības nolūkos apvienojumā ar savlaicīgu informācijas par sabiedrības

Ievainojamība

veselību izplatīšanu, lai veiktu novērtēšanu un reaģētu sabiedrības veselības jomā.

Kopienas, sistēmas vai līdzekļa iezīmes un apstākļi, kas padara to uzņēmīgu pret krīzes kaitīgajām sekām.

1 Ievads

Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (*ECDC*) nolūks ir palīdzēt izpildīt sagatavotības mērķus, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 22. oktobra Lēmumā Nr. 1082/2013/ES par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem, kurš pievēršas sagatavotības un reaģēšanas plānošanai. *ECDC* sniedz atbalstu sagatavotības sabiedrības veselības ārkārtas situācijai (*PHEP*) nodrošināšanā, un tam ir daudz iniciatīvu *PHEP* jomā, piemēram, tas izstrādā sagatavotības metodikas, materiālus par sagatavotības praktiskajiem aspektiem un norādījumus par sagatavotības plānošanu.

HEPSA rīka (kura nosaukums ir frāzes "health emergency preparedness self-assessment" [sagatavotības veselības ārkārtas situācijai pašnovērtējums] akronīms) mērķis ir palīdzēt valstīm uzlabot savu *PHEP* līmeni, ļaujot tām novērtēt savu sagatavotību sabiedrības veselības ārkārtas situācijām. *HEPSA* rīks tiek izmantots, lai novērtētu sagatavotības līmeni, noteiktu iespējamus trūkumus un ievainojamību, kā arī uzlabojamās jomas ar mērķi palielināt vispārējās spējas būt sagatavotiem sabiedrības veselības ārkārtas situācijām.

Rīkā ir divi novērtējuma rādītāju kopumi — pamata un visaptverošais kopums; visaptverošais rādītāju kopums ietver visus pamata rādītājus un ir paredzēts, lai veiktu visaptverošu pašnovērtējumu.

HEPSA ir *Microsoft Excel* darbgrāmata ar makro. Šajā lietotāja rokasgrāmatā ir sniegta pamata informācija par pašnovērtēšanas procesu. Jau jums ir jautājumi, sūtiet e-pastu uz adresi preparedness@ecdc.europa.eu.

2 HEPSA rīks

Rīks sastāv no septiņām jomām, kuras nosaka procesu, kā sagatavoties sabiedrības veselības ārkārtas situācijai un reaģēt uz to. Attiecīgās darbības un rādītāji ir izcelti, lai palīdzētu ES/EEZ dalībvalstīm novērtēt savu sagatavotības līmeni, noteikt iespējamus trūkumus un izvirzīt prioritātes turpmākai attīstībai. Rādītāji tika formulēti pēc rūpīgas publikāciju pārskatīšanas un starptautisko ekspertu vienbalsīgas piekrišanas (apspriežot šo jautājumu ar ECDC valstu kontaktpunktiem sagatavotības un reaģēšanas jautājumos).

Katrā rīka jomā ir vairāki rādītāji. Rādītāji ir sagrupēti pamata rādītāju kopumā (PRK) un visaptverošajā rādītāju kopumā (VRK). PRK nosaka valsts pamata sagatavotību, kas būtu jāpanāk katrā valstī neatkarīgi no valsts veselības sistēmas struktūras. VRK ir iekļauti papildu sagatavotības rādītāji.

HEPSA rīkā ir dotas atsauces uz PVO kopīgo ārējā novērtējuma rīku (KĀNR, 1. versija)¹ un Stratēģisko satvaru sagatavotībai ārkārtas situācijām², kas palīdz lietotājiem aprēķināt iespējamus KĀNR vērtējumus un novērtēt savu sagatavotības līmeni atbilstīgi PVO satvaram.

Katrā jomas darblapā ir divas ailes ar atsaucēm uz PVO dokumentiem. Lietotāji var iepazīties ar attiecīgo darblapu (KĀNR — darblapa "Apkopojums", PVO satvars — darblapa "PVO satvars"), lai apskatītu saiknes ar PVO dokumentiem.

1. attēls. PHEP process

¹PVO, "A Strategic Framework for Emergency Preparedness" [Stratēģisks satvars sagatavotībai ārkārtas situācijām], 2017. Pieejams vietnē http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204368/1/9789241510172_eng.pdf.

² PVO, SVAN, "Monitoring and evaluation framework; Joint External Evaluation Tool" [Pārraudzības un novērtēšanas satvars, kopīgais ārējais novērtēšanas rīks], 2005. Pieejams vietnē <http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/254883/1/9789241511827-eng.pdf>.

1. Governance	1- Pārvaldība
2. Capacity building and maintenance	2. Spēju uzlabošana un uzturēšana
3. Surveillance	3. Uzraudzība
4. Risk assessment	4. Riska novērtēšana
5. Risk and crisis management	5. Riska un krīžu pārvaldība
6. Post-event evaluation	6. Izvērtēšana pēc notikuma
7. Implementation of lessons learned	7. Gūto atziņu īstenošana
Pre event	Pirms notikuma
Post event	Pēc notikuma
Event	Notikuma laikā

PHEP process (1. attēls), kas ir ietverts *HEPSA* rīkā, ir sadalīts septiņos posmos:

- sagatavošanās pasākumi un pārvaldība pirms notikuma;
- resursi: apmācīts darbspēks;
- atbalsta spējas: uzraudzība;
- atbalsta spējas: riska novērtēšana;
- reaģēšanas uz notikumu pārvaldība;
- izvērtēšana pēc notikuma;
- gūto atziņu īstenošana.

Šie septiņi posmi ir sagrupēti trīs fāzēs — fāze pirms notikuma attiecas uz visām darbībām, kas saistītas ar plānošanu un paredzēšanu, notikuma fāzē tiek izpildīti esošie sagatavotības plāni, reaģējot uz (iespējamu) sabiedrības veselības apdraudējumu. Fāze pēc notikuma ir laiks pēc atgūšanās no sabiedrības veselības apdraudējuma, un tajā tiek uzsvērtā pastāvīga visu *PHEP* procesa jomu un elementu uzlabošana.

2.1 Sagatavošanās pasākumi un pārvaldība pirms notikuma

Sagatavošanās pasākumi un pārvaldība pirms notikuma atbilst struktūrām un procesiem, ar kuru palīdzību ieinteresētās personas mijiedarbojas un piedalās ar *PHEP* saistītu lēmuma pieņemšanā. Piemēram, tas ietver tādas valsts politikas un tiesību aktu izveidi, kuri regulē sagatavotību ārkārtas situācijām, kā arī sagatavotības ārkārtas situācijām, reaģēšanas uz tām un atgūšanās no šādām situācijām pasākumu plānus, koordinācijas mehānismus un visa minētā īstenošanu un pārraudzību.

2.2 Resursi: apmācīts darbspēks

Labi apmācītam darbspēkam, kam ir augsts kompetences līmenis cilvēkresursu jautājumos un labas organizatoriskās prasmes, ir nozīmīga loma *PHEP* plānošanā. Organizācijas sagatavotība ārkārtas situācijām ir atkarīga no prasmīga personāla, kas ir vajadzīgs, lai efektīvi reaģētu uz sabiedrības veselības ārkārtas situācijām. Apmācības darbības un mācības palīdz attīstīt, novērtēt un uzlabot funkcionālās spējas un procedūras, tā dodot iespēju efektīvi reaģēt uz uzliesmojumu vai sabiedrības veselības ārkārtas situāciju. Turpmākajās diskusijās šajā jomā var izmantot kādu publicētu to pamatkompetenču kopumu, kuras vajadzīgas sagatavotībai ārkārtas situācijām³.

2.3 Atbalsta spējas: uzraudzība

Uzraudzība, tostarp agrīnā brīdināšana un epidemioloģiskā informācija, ir ļoti svarīga, lai ātri atklātu risku sabiedrības veselībai un sāktu šā riska novērtēšanu un pārvaldību. Tā ir arī viena no pamatspējām, kura izklāstīta Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu (SVAN) pamatspēju pārraudzības satvarā⁴. Slimību uzraudzība ietver sistemātisku un pastāvīgu datu apkopošanu, salīdzināšanu un analīzi sabiedrības veselības nolūkos, kā arī savlaicīgu informācijas par sabiedrības veselību izplatīšanu.

2.4 Atbalsta spējas: riska novērtēšana

Riska novērtēšana tiek definēta kā sistemātisks process, kura laikā tiek noteikts tāda (iespējama) sabiedrības veselības apdraudējuma riska līmenis, par ko ziņots valstu uzraudzības sistēmu brīdinājumos un agrīnajos brīdinājumos. Tāpēc riska novērtēšana ietver attiecīgās informācijas vākšanu, novērtēšanu un dokumentēšanu⁵, lai sniegtu atbalstu tādu lēmumu pieņemšanā, ar kuriem reaģē uz šo apdraudējumu. Riska klasifikācija var arī noderēt riska prioritāšu un darbību prioritāšu noteikšanā⁶.

2.5 Reaģēšanas uz notikumu pārvaldība

Reaģēšanas uz notikumu pārvaldība ietver visas stratēģijas un darbības, kuras paredzētas, lai palīdzētu valstīm risināt pēkšņas un ievērojamas sabiedrības veselības ārkārtas situācijas. Sabiedrības veselības notikumi parāda, vai organizācija spēj pieņemt savlaicīgus, pienācīgus un rūpīgi izsvērtus lēmumus, kas pamatojas uz atbilstīgu situācijas novērtējumu un labākajām pieejamajām zināšanām. Reaģēšanas uz notikumu pārvaldības mērķis ir ierobežot sabiedrības veselības notikumu negatīvo ietekmi un atjaunot normālu situāciju. Sabiedrības veselības plānotāji ir atbildīgi par funkcionālas sadarbības sistēmas izveidi reģionālā, valsts un starptautiskā mērogā. Savstarpējai saziņai, informācijas apmaiņai un pārredzamai lēmumu pieņemšanai tiek izvirzītas augstas prasības. Juridiskās atsauces šādām darbībām ir atrodamas valsts tiesību aktos, ES Lēmumā Nr. 1082/2013/ES par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem un SVAN.

2.6 Izvērtēšana pēc notikuma

Pēc sabiedrības veselības ārkārtas notikuma ir svarīgi veikt izvērtējumu. Notikuma izvērtēšana dod iespēju novērtēt valsts vai reģiona sagatavotības līmeni, kā arī palīdz noteikt iespējamus trūkumus un uzlabojamās jomas.

2.7 Gūto atziņu īstenošana

Konstatējumi, kas gūti, izvērtēšanā pēc notikuma nosakot *PHEP* sistēmas stiprās un vājās puses, ir jāpārvērš darbībās, proti, ir jāīsteno gūtās atziņas.

³Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs, "Public health emergency preparedness – Core competencies for EU Member States" [Sagatavotība sabiedrības veselības ārkārtas situācijai — pamatkompetences ES dalībvalstīm], Stokholma, ECDC, 2017. Pieejams vietnē <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/public-health-emergency-preparedness-core-competencies-eu-member-states.pdf>.

⁴ <http://www.who.int/ihr/publications/WHO-HSE-GCR-2016.16/en/>.

⁵

https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/media/en/publications/Publications/1108_TED_Risk_Assessment_Methodology_Guidance.pdf.

⁶ https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/Tool-for-disease-priority-ranking_handbook_0_0.pdf.

3 Norādījumi

3.1 Paredzētā mērķgrupa

HEPSA rīks ir paredzēts sabiedrības veselības aizsardzības speciālistiem ārkārtas situāciju plānošanas un notikumu pārvaldības jomā. Rīka darblapas var aizpildīt vairāk nekā viena persona, piemēram, var tās kopīgi aizpildīt darbseminārā vai pārsūtīt *Excel* failu cits citam pa e-pastu. Šo apspriešanās un vienošanās procesu var uzskatīt par pirmo soli to sabiedrības veselības aizsardzības speciālistu informētības un darba koordinēšanas uzlabošanā, kuri ir atbildīgi par sabiedrības veselības notikumiem.

3.2 Darblapu aizpildīšana

HEPSA rīks sastāv no septiņām jomām, un katrai jomai ir sava darblapa. Katrā jomā ir vairāki rādītāji. Rādītāji ir iekļauti pamata rādītāju kopumā (PRK) vai visaptverošajā rādītāju kopumā (VRK).

PRK un VRK nav sakārtoti hierarhiskā struktūrā. Visaptverošie rādītāji neraksturo attiecīgo pamata rādītāju, bet gan sniedz plašāku ieskatu konkrētajā jomā. Sākotnēji ir redzams tikai PRK. Noklikšķinot uz pogas "Atvērt VRK" darblapas augšējā daļā, visās darblapās tiks parādīts VRK. Noklikšķinot uz pogas "Aizvērt VRK", VRK tiks atspējots (skatīt ekrānuzņēmumu).

2. attēls. Ekrānuzņēmums: gūto atziņu īstenošana

Implementation of lessons learned

Responsible authority/ies:
Respondent/s:

= BSI
 = CSI

Performance measure

WHO JEE

Select desired percentage by typing '1' into the corresponding column

0% 20% 40% 60% 80% 100% N/A/NK

Rating

1 Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used to improve preparedness and response activities. C.6

2 Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used across all relevant sectors. C.6

3 Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used to improve policies and practice. C.6

BSI 0.0
CSI 0.0

Implementation of lessons learned	Gūto atziņu īstenošana
Responsible authority/ies	Atbildīgā(-ās) iestāde(-es)
Respondent/s	Respondents(-i)
=BSI	= PRK
=CSI	= VRK
Open CSI	Atvērt VRK
Close CSI	Aizvērt VRK
Performance measure	Veiktspējas rādītājs
WHO	PVO
JEE	KĀN
Select desired percentage by typing '1' into the corresponding column	Norādiet vēlamu procentuālo vērtību, ierakstot "1" attiecīgajā ailē
Rating	Novērtējums
0.0	0,0
Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used to improve preparedness and response activities	Izvērtēšanas pēc notikuma vai mācību laikā gūtā pieredze un atziņas tiek izmantotas, lai uzlabotu sagatavotību un reaģēšanas darbības.

Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used across all relevant sectors	Izvērtēšanas pēc notikuma vai mācību laikā gūtā pieredze un atziņas tiek izmantotas visās attiecīgajās nozarēs.
Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used to improve policies and practice.	Izvērtēšanas pēc notikuma vai mācību laikā gūtā pieredze un atziņas tiek izmantotas, lai uzlabotu politiku un praksi.

Score	Frequency scale	Achievement scale
No (0%)	Never	Not achieved, no progress, no sign of forward action
20%	Infrequent	Minor progress, with few signs of forward action in plans or policy
40%	Sometimes	Some progress, but without systematic policy and/or organisational commitment
60%	Often	Organisational commitment attained or considerable progress made, but achievements do not meet all needs and requirements
80%	Mostly	Substantial achievements but with some recognised limitations in capacities, capabilities and/or resources
Yes (100%)	Always	Comprehensive achievements with sustained commitment and capacities at all levels

Comments

Score	Vērtējums
Frequency scale	Biežuma skala
Achievement scale	Progresā skala
No (0%)	Nē (0 %)
Yes (100%)	Jā (100 %)
Never	Nekad
Infrequent	Reti
Sometimes	Dažreiz
Often	Bieži
Mostly	Lielākoties
Always	Vienmēr
Not achieved, no progress, no sign of forward action	Nav sasniegts, nav progresa, nav pazīmju par virzību uz priekšu
Minor progress, with few signs of forward action in plans or policy	Neliels progress, maz pazīmju par virzību uz priekšu plānu vai politikas jomā
Some progress, but without systematic policy and/or organisational commitment	Noteikts progress, bet nav sistemātisku politikas un/vai organizatorisku saistību
Organisational commitment attained or considerable progress made, but achievements do not meet all needs and requirements	Panāktas organizatoriskas saistības vai būtisks progress, bet sasniegtais neapmierina visas vajadzības un prasības
Substantial achievements but with some recognised limitations in capacities, capabilities and/or resources	Nozīmīgi sasniegumi, tomēr atzīti daži spēju, iespēju un/vai resursu ierobežojumi
Comprehensive achievements with sustained commitment and capacities at all levels	Visaptveroši sasniegumi ar ilgstošām saistībām un spējām visos līmeņos
Comments	Piezīmes
Next	Nākamais

3.3 Vērtējums

Ir divas iespējas, kā aizpildīt *HEPSA* rīku.

- Aizpildiet laukus un aprēķiniet PRK vērtējumu (rādītāji tumši zaļā krāsā). Rezultāti parādās katras darblapas apakšējā daļā, darblapā "Apkopojums" ir sniegts pārskats par sasniegto *PHEP* līmeni.
- Aizpildiet laukus un aprēķiniet VRK vērtējumu (visi rādītāji). Rezultāti parādās katras darblapas apakšējā daļā, darblapā "Apkopojums" ir sniegts visaptverošs pārskats par sasniegto *PHEP* līmeni.

Lai aprēķinātu vērtējumu, ir jāpiemēro viss attiecīgo rādītāju kopums.

Vērtējums tiek norādīts procentuāli (no 0 līdz 100, ar 20 procentu soli) divās skalās — biežuma skalā un progresā skalā. Aprēķinātā vērtējuma interpretāciju skatiet 1. tabulā.

1. tabula. Vērtējuma interpretācija

Vērtējums	Biežuma skala	Prograsa skala
Nē (0 %)	Nekad	Nav sasniegts, nav progresa, nav pazīmju par virzību uz priekšu
20%	Reti	Neliels progress, maz pazīmju par virzību uz priekšu plānu vai politikas jomā
40%	Dažreiz	Noteikts progress, bet nav sistemātisku politikas un/vai organizatorisku saistību
60%	Bieži	Panāktas organizatoriskas saistības vai būtisks progress, bet sasniegtais neapmierina visas vajadzības un prasības
80%	Lielākoties	Nozīmīgi sasniegumi, tomēr atzīti daži spēju, iespēju un/vai resursu ierobežojumi
Jā (100 %)	Vienmēr	Visaptveroši sasniegumi ar ilgstošām saistībām un spējām visos līmeņos

3.4 Papildu norādes

- Vienmēr saglabājiet faila kopiju un neaizmirstiet failu bieži saglabāt.
- Jūs varat izvēlēties, vai saņemt vērtējumu visām vai tikai dažām jomām. Vērtējumu var aprēķināt, pamatojoties uz PRK vai VRK. Katram rādītājam ir pieejams piezīmju logs, ko var izmantot, lai skaidrotu, kāpēc tika izmantots konkrētais rādītājs.
- Aprēķinot vērtējumu, iepazīstieties ar rokasgrāmata, lai saprastu, kurš rādītājs ir vispiemērotākais. Nav nepareizu atbilžu, bet ir svarīgi dokumentēt trūkumus vai ievainojamību, lai tos varētu novērst nākotnē.
- Lai izvēlētos procentuālo vērtību, ierakstiet "1" attiecīgajā dzeltenās sadaļas lodziņā. Katram rādītājam var izvēlēties tikai vienu procentuālo vērtību. Vienmēr aizpildiet visu rādītāju kopumu (PRK vai VRK) — pat tad, ja jums dažkārt jānorāda "NP/NZ" (nav piemērojams / nav zināms). Nepilnīgu kopumu nevar novērtēt. Lūdzu, ņemiet vērā, ka, lai ekrānā redzētu visus attiecīgās jomas rādītājus, jums var būt jāritina uz augšu vai leju. Visi rezultāti tiks automātiski pārnesti uz darblapu "Apkopojums".
- Katra rādītāja vērtējums tiks parādīts ailē "Vērtējums". Tad šie rezultāti tiks pārvērsti svērumā, kurš tiks ņemts vērā vispārējā attiecīgās jomas vērtējumā. Kad visi rādītāji ir novērtēti, noklikšķiniet taustiņu *Enter*, lai saņemtu visu attiecīgās jomas vērtējumu apkopojumu (parādīts katras darblapas apakšējā daļā). Visu vērtējumu apkopojums ir pieejams darblapā "Apkopojums".
- Ja nevarat novērtēt visus rādītājus vienā piegājienā, saglabājiet un aizveriet savu *Excel* failu. Kad jums atkal ir pietiekami daudz laika, atsāciet aizpildīšanu vietā, kur iepriekš pabeidzāt.
- Kad ievadītas visas PRK/VRK vērtības, aprēķina rezultāts tiek automātiski pārnests uz darblapu "Apkopojums". Šajā darblapā ir redzami katras jomas vērtējumi, kā arī PRK/VRK radardiagramma. Darblapā ir arī sniegts to vērtējumu pārskats, kuri pamatojas uz KĀN rādītājiem un saistītajiem *HEPSA* rādītājiem.
- Ja vēlaties sākt no jauna, atveriet jaunu *HEPSA* failu. Jūs arī varat dzēst visas atbildes, atlasot visus laukus un uz klaviatūras nospiežot taustiņu *Delete*.
- Ja vēlaties izdrukāt paveikto, saglabājiet *Excel* darblapu kā PDF failu un izdrukājat PDF formāta dokumentu.
- Rīka novērtējums: rīkam ir pievienota novērtējuma veidlapa, lai novērtētu tā lietojamību un noderību. Mēs augstu vērtējam jūsu atsauksmes, ko izmantosim, lai turpinātu uzlabot šo rīku. Lūdzu, sūtiet veidlapu uz adresi preparedness@ecdc.europa.eu.

**European Centre for Disease
Prevention and Control (ECDC)**

Address:
Gustav III:s boulevard 40, SE-169 73 Solna,
Sweden

Tel. +46 858601000
Fax +46 858601001
www.ecdc.europa.eu

An agency of the European Union
www.europa.eu

Subscribe to our publications
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Contact us
publications@ecdc.europa.eu

Follow us on Twitter
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

Like our Facebook page
www.facebook.com/ECDC.EU

ECDC is committed to ensuring the transparency and independence of its work

In accordance with the Staff Regulations for Officials and Conditions of Employment of Other Servants of the European Union and the ECDC Independence Policy, ECDC staff members shall not, in the performance of their duties, deal with a matter in which, directly or indirectly, they have any personal interest such as to impair their independence. Declarations of interest must be received from any prospective contractor(s) before any contract can be awarded.
www.ecdc.europa.eu/en/aboutus/transparency

HOW TO OBTAIN EU PUBLICATIONS

Free publications:

- one copy:
via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- more than one copy or posters/maps:
from the European Union's representations (http://ec.europa.eu/represent_en.htm);
from the delegations in non-EU countries (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm);
by contacting the Europe Direct service (http://europa.eu/europedirect/index_en.htm) or
calling 00 800 6 7 8 9 10 11 (freephone number from anywhere in the EU) (*).

(* The information given is free, as are most calls (though some operators, phone boxes or hotels may charge you).

Priced publications:

- via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

■ Publications Office